

## PAPER DETAILS

TITLE: ÖĞRETMEN VE ÖĞRENCİLERİN ORTAÖĞRETİM KİMYA DERS KİTAPLARINDAN NASIL FAYDALANDIKLARI VE DERS KİTAPLARININ İÇERİĞİ HAKKINDA ÖĞRENCİ GÖRÜSLERİ

AUTHORS: Hüseyin AKKUS,Sinem ÜNER,Özge KAZAK

PAGES: 1035-1048

ORIGINAL PDF URL: <https://dergipark.org.tr/tr/download/article-file/209905>

## ÖĞRETMEN VE ÖĞRENCİLERİN ORTAÖĞRETİM KİMYA DERS KİTAPLARINDAN NASIL FAYDALANDIKLARI VE DERS KİTAPLARININ İÇERİĞİ HAKKINDA ÖĞRENCİ GÖRÜŞLERİ<sup>1</sup>

Hüseyin AKKUŞ, Sinem ÜNER, Özge KAZAK

Gazi Üniversitesi, Gazi Eğitim Fakültesi, OFMAE Bölümü, Ankara.

İlk Kayıt Tarihi: 22.11.2013

Yayına Kabul Tarihi: 29.01.2014

### Özet

Bu çalışmanın amacı, kimya öğretmenlerinin ve öğrencilerin ders kitabından nasıl faydalandıklarını ve öğrencilerin kitapların içeriği hakkındaki görüşlerini belirlemektir. Araştırma, Ankara'nın sekiz ilçesindeki 58 okuldaki 90 kimya öğretmeni ile 1165 dokuzuncu ve onuncu sınıf öğrencisinin katılımı ile yürütülmüştür. Araştırma, verilerin Likert tipi anketlerle toplandığı kesitsel bir tarama araştırmasıdır. Çalışmada elde edilen verilerin analizi sonucunda; kimya öğretmenlerinin ders kitabını genellikle kazanımları takip etmek ve ders planı hazırlamak için kullandığı, ancak etkinlik ve deneylerden faydalanmak, ders kitabındaki sorulardan faydalanmak ve bilgi eksikliklerini gidermek amacıyla kullanmadıkları belirlenmiştir. Öğrencilerin ise ders kitabı haricinde başka kaynaklara sıklıkla ihtiyaç duydukları ve ders kitabının içeriğini genellikle yetersiz buldukları tespit edilmiştir. Ayrıca, 10. sınıf öğrencilerinin 9. sınıf öğrencilerine oranla kimya ders kitabını daha az kullandıkları belirlenmiştir.

**Anahtar kelimeler:** Ders kitabı, Öğretmen görüşü, Öğrenci görüşü.

## TEACHERS' AND STUDENTS' VIEWS ABOUT HOW THEY BENEFIT FROM THE SECONDARY CHEMISTRY TEXTBOOKS AND STUDENTS' VIEWS ABOUT THE CONTENT OF TEXTBOOKS

### Abstract

The purpose of this study is to examine the teachers' and students' views about how they benefit from chemistry textbooks and students' views about the content of textbooks. This study was conducted with 90 chemistry teachers in 58 secondary schools in the eight district of Ankara and 1165 9th and 10th grade students. The study which data were collected with Likert-type questionnaires is a partial survey research. In the analysis of data obtained from the study, it was found out that teachers usually used textbooks to pursue the objectives in the curriculum

1. Bu çalışmanın bir kısmı, İzmir'de 23-25 Eylül 2010 tarihlerinde düzenlenen, "9. Ulusal Fen Bilimleri ve Matematik Eğitimi Kongresi"nde sözlü bildiri olarak sunulmuştur.

*and prepare their presentations but they didn't use textbooks to benefit from the activities and experiments, to benefit from the questions in the textbooks and to resolve the lack of knowledge. It was found out that the students often needed another books as well as textbooks, couldn't use the knowledge in the textbook in their daily lives, didn't find the questions in their textbooks interesting and 10th grade students were used textbooks less than 9th grade students.*

**Keywords:** *Textbook, Teacher's view, Student's view.*

## 1. GİRİŞ

Günümüzde eğitim-öğretimde çeşitli yardımcı materyallerin ve teknolojinin kullanımı giderek artmasına rağmen; ders kitapları hala bilginin kuşaklar boyu aktarılmasını sağlayan en önemli kaynak olarak kabul edilmektedir (Nakiboğlu, 2009; Yılmaz, Seçken ve Morgil, 1998). Eğitim-öğretimde bir rehber rolü üstlenerek baskın bir rol oynayan ders kitapları öğrenci öğrenmelerine doğrudan etki etmekte ve öğretimi yönlendirmektedir. Aynı zamanda eğitim-öğretim ortamını düzenledikleri için bu ortamın gizli kahramanı gibidirler ve öğretim programlarının uygulamasında en çok kullanılan ders materyallerinden biridir. İyi hazırlanmış kitaplar öğrencilerin bilgilerini düzenlemelerine yardımcı olmaktadır (Bak Kibar, 2010; Kesidou ve Roseman, 2002; Köseoğlu ve diğerleri, 2003; Menke ve Davey, 1994; Yapıcı, 2004). Eğitimciler tarafından öğrencilerin bilgiye ulaşmasında kullanılabilecek temel bir kaynak olarak kabul edilen ders kitaplarının amacına hizmet edebilmesi için öğrencilere kazandırılacak kazanımları ayrıntılı bir şekilde yansıtmaları gerekmektedir. Ayrıca ders kitapları öğrencilerin yeni bir durumla karşılaştıklarında yorum yapmalarına ve sorularmalarına yardımcı olacak şekilde düzenlenmelidir (Abimbola ve Baba, 1996; Chiappetta ve Fillman, 2007; Ünal ve Ilgaz, 2005).

Ders kitapları hem öğretmenlere yardımcı oldukları hem de öğrencilerin öğrenmesini destekledikleri için öğretim programlarının merkezinde yer alan bileşenlerden biridir (Chiappetta ve Fillman, 2007; Kavaz, 2006; Ogan-Bekiroğlu, 2007; Özdemir ve Pusmaz, 2007; Stern ve Roseman, 2004). Öğretmenlerin dersi daha sistematik bir şekilde yürütmesine, soru hazırlamasına ve öğrencilere ödev vermesine; öğrencilerin ise derse hazırlanmasına, istedikleri anda öğrendiklerini tekrar etmesine, ödevlerini hazırlamasına, sınavlara hazırlanmasına ve düşünme becerilerini geliştirmesine fırsat sağlamaktadırlar (Çakır, 2009; Digisi ve Willett, 1995; Heyneman, Farrell ve Sepulveda-Stuardo, 1978; İnal ve Mentiş Taş, 2011; Kavaz, 2006; Kete ve Acar, 2007; Nakiboğlu, 2009; Newton ve Newton, 2006; Özdemir ve Pusmaz, 2007). Derslerin içeriğinin öğretmen ve öğrencilere sunulmasında oldukça önemli bir yere sahip olan ders kitaplarının etkin bir şekilde kullanılabilmeleri için öncelikle belli standartlara göre hazırlanmış olmaları gerekmektedir (İnal ve Mentiş Taş, 2011; Kolaç, 2003; Nakiboğlu, 2009; Uzuntiryaki ve Boz, 2006). Eğitimin kalitesi ile ders kitaplarının kalitesi yakından ilişkilidir, bu nedenle ders kitaplarının kalitesinin yükseltilmesi aynı zamanda eğitimin de kalitesinin yükseltilmesi anlamına gelmektedir (Aydın, 2010; Kolaç, 2003).

Kullanılan ders kitaplarının kalitesi ve içeriğinin nasıl olması gerektiği eğitimciler tarafından uzun zamandır tartışılmaktadır (Erduran, 1996; Nakiboğlu, 2009). Ercan ve Bilen'in (2012) yapılandırıcı yaklaşıma göre hazırlanmış olan kimya ders kitapları ile ilgili 98 kimya öğretmeninin görüşlerini aldıkları çalışmada öğretmenlerin ders kitabına ilişkin; hazırlık çalışmalarında bazı eksiklikler bulunduğu, ölçme değerlendirme kısmı ile ilgili sorun yaşadığı, öğretim programını tam olarak yansıtmadığı, yeterince etkinlik olmadığı, bazı ünitelerinin çok yoğun olduğu, öğrenci seviyesinin üzerinde olduğunu düşündükleri tespit edilmiştir. Aydın (2010), 9. sınıf kimya ders kitabını 50 kimya öğretmeninin görüşleri doğrultusunda incelemiş ve öğretmenlerin kitabın öğrenci seviyesine uygun hazırlanmadığını düşündükleri sonucuna ulaşmıştır. Nakiboğlu (2009) deneyimli kimya öğretmenlerinin kimya ders kitaplarını kullanma durumlarının ve kimya öğretmen adaylarının ders kitapları ile ilgili bu durumu nasıl değerlendirdiklerini belirlemiştir. Çalışmanın sonucunda ortaöğretim kimya ders kitaplarının, kimya öğretmenleri tarafından derslerde etkin bir şekilde kullanılmadığı, daha çok soru çözme ve yıllık program hazırlamak amacıyla kitapların kullanıldığı tespit edilmiştir. Koray, Bahadır ve Geçgin (2006) 9. sınıf kimya ders kitabında ve 9. sınıf kimya öğretim programında bilimsel süreç becerilerine ne kadar yer verildiğini inceledikleri çalışmalarında; kimya ders kitabı ile ilgili 9. sınıf öğrencilerinden 89 kişinin görüşlerini tespit etmişlerdir. Çalışmanın sonucunda; 9. sınıf öğrencilerinin kimya ders kitabını ve kitaptaki deneyleri seviyelerine uygun buldukları ve ders kitabı dışında başka kaynaklardan yararlanmadıkları belirlenmiştir. Uzuntiryaki ve Boz (2006) 125 biyoloji, fizik ve kimya öğretmen adayı ile yürüttükleri çalışmada; öğretmen adaylarının ders kitaplarını yetersiz buldukları için uygulama derslerinde fazla kullanmadıklarını tespit etmiştir. Ayrıca öğretmen adaylarının öğretim programı hakkında bilgi sahibi olmak, ders sunumlarını ve planlarını hazırlamak amacıyla ders kitabını kullanırken; bilgi eksikliklerini gidermek, deney ve etkinliklerden yararlanmak amacıyla ders kitabını kullanmadıkları sonucuna ulaşmışlardır. Morgil ve Yılmaz (1999) içerik, anlatım biçimi, öğrenci ilgi ve beklentilerine uygunluk düzeyi, görünüş-boyutlar açılarından altı kimya ders kitabını incelemiş ve aynı açılardan ders kitapları hakkında 50 kimya öğretmenin ve 100 öğrencinin görüşlerini tespit etmişlerdir. Çalışmada, öğretmenlerin ders kitabını yeterli bulmadıkları ve yardımcı kitaplara ihtiyaç duydukları, öğrencilerin ise kitabı anlamakta genellikle zorlanmadıkları, ancak konu sonundaki soruları öğrenci başarısını ölçmede yetersiz buldukları sonucuna ulaşmışlardır. Yılmaz, Seçken ve Morgil (1998) altı farklı kimya ders kitabını içerik, anlatım biçimi, öğrenci ilgi ve beklentilerine uygunluk düzeyi, görünüş-boyutlar yönüyle incelenmiş ve aynı açılar için 50 kimya öğretmenin ders kitapları ile ilgili görüşlerini almışlardır. Çalışmanın sonucunda ders kitaplarının bazılarının içerik açısından yetersiz olduğu, öğrencileri araştırmaya sevk etmediği, deney ve alıştırma sorularının yeterli olmadığı, görünüş açısından öğrencilerin ilgisini çekecek nitelikte olmadıkları ve öğretmenlerin de kitapların aynı açılardan yetersiz buldukları tespit edilmiştir.

Ders kitapları öğrencilerin öğrenmesinde diğer kaynaklara göre daha etkili olduğu

için ideal bir ders kitabının özelliklerinin, kitabın öğretmen ve öğrenciler tarafından nasıl kullanıldığının ve nasıl kullanılması gerektiğinin araştırılması gerekmektedir (Kavaz, 2006). Ders kitaplarındaki eksiklikleri belirleyebilmek ve bu eksikliklerin giderilmesiyle eğitim-öğretimi daha iyi ve kaliteli bir duruma getirebilmek için ders kitaplarıyla ilgili çalışmalara ihtiyaç duyulmaktadır. Öğretmen ve öğrencilerin ders kitapları ile ilgili görüşlerini tespit etmek; ders kitaplarının niteliğinin ve kullanılabilirliğinin değerlendirilmesi açısından büyük önem taşımaktadır (Çakır, 2009; İnal ve Mentiş Taş, 2011). Ders kitapları ile ilgili araştırmaların yapılması ve ders kitaplarının beklentileri ne derecede karşıladığının ortaya çıkarılması eğitim sisteminin gelişmesine de katkıda bulunacaktır (Morgil ve Yılmaz, 1999). Öğrenciler, ders kitabı kullanıcılarının büyük bir çoğunluğunu oluşturmalarına rağmen; ders kitaplarının üretim aşamasında ve ders kitapları ile ilgili eğitim araştırmalarında genellikle ihtiyaçları önemsenmeyen gruba oluşturmaktadır (Knetch ve Najvarova, 2010). Öğretmen ve öğrencilerin mevcut ders kitapları ile ilgili görüşlerinin dikkate alınması ve bu görüşlerin ders kitaplarının üretimi ve öğretim etkinliğinin değerlendirilmesi süreçlerine dahil edilmesi gerekmektedir (Aydın, 2010; Knetch ve Najvarova, 2010; Özsoy, 2007). Bu nedenle bu çalışmanın amacı; kimya öğretmenlerinin ders kitaplarından nasıl faydalandıklarını ve 9. ve 10. sınıf öğrencilerinin kimya ders kitaplarının içeriği hakkındaki görüşlerini ve kitaplardan nasıl faydalandıklarını tespit etmektir. Ayrıca çalışmada öğretim programında yapılan yeni düzenlemeler göz önüne alınarak yapılandırıcı yaklaşıma göre hazırlanmış olan 9. sınıf kimya ders kitabı ve yapılandırıcı yaklaşıma göre hazırlanmayan 10. sınıf kimya ders kitabı hakkındaki öğrencileri görüşleri karşılaştırılmıştır.

## 2. YÖNTEM

### Araştırma Deseni

Kimya öğretmenlerinin ders kitaplarından nasıl faydalandıkları ve öğrencilerinin 2009-2010 eğitim-öğretim yılında kullanılan kimya ders kitaplarının içeriği hakkındaki görüşlerini ve kitaplardan nasıl faydalandıklarını belirlemek için kesitsel tarama modeli kullanılmıştır. Bir kesitsel tarama araştırmasında bilgi, önceden sınırları belirlenmiş bir evrenden alınan bir örneklemden toplanmaktadır. Kesitsel tarama araştırmasında istenen verilerin tamamının toplanması bir günü, birkaç haftayı ya da daha fazlasını gerektirse bile, kesitsel tarama araştırmasında veri zamanın sadece tek bir noktasından toplanır (Fraenkel ve Wallen, 2006). Araştırmada var olan durum betimlenmeye çalışıldığı ve veriler belli bir zaman kesiti içinde örneklemden bir defa toplandığı için bu araştırma kesitsel bir tarama araştırmasıdır.

### Evren ve Örneklem

Araştırmanın hedef evrenini Ankara ilindeki kimya öğretmenleri ve bu öğretmenlerin öğrencileri oluştururken, ulaşılabilir evrenini ise; Ankara'nın 8 ilçesinde bulunan toplam 111 genel lise ve Anadolu lisesi ve bu okullarda görev yapan kimya öğretmenleri ile bu öğretmenlerin öğrencileri oluşturmaktadır. Araştırma, Ankara ilinin

Altındağ, Ayaş, Çankaya, Etimesgut, Keçiören, Mamak, Sincan ve Yenimahalle ilçelerindeki devlet liselerinde yürütülmüştür. Çalışmanın yapıldığı ilçeler ve o ilçelerdeki okullar rastgele belirlenmiştir. Ulaşılabilir evrenden rastgele seçilen, 20 Anadolu lisesi ve 38 genel lise olmak üzere toplam 58 okulda görev yapan 90 kimya öğretmeni ve bu okullarda öğrenim gören 652 tane 9. sınıf ve 513 tane 10. sınıf öğrencisi olmak üzere toplam 1165 öğrenci araştırmanın örneklemini oluşturmuştur. Araştırmaya katılan öğretmenlerin mesleki deneyimleri %6,82'sinin 0-5 yıl, %10,23'sinin 6-10 yıl, %32,95'sinin 11-15 yıl ve %50'sinin 15 yıldan daha uzun şeklinde değişmektedir. Örneklemdaki öğretmen ve öğrencilere ait özellikler Tablo 1'de verilmiştir.

**Tablo 1. Örneklemdaki kimya öğretmenlerinin ve öğrencilerin özellikleri**

|                       | Okul türü      |            | Cinsiyet |        |
|-----------------------|----------------|------------|----------|--------|
|                       | Anadolu lisesi | Genel lise | Kadın    | Erkek  |
| Kimya öğretmenleri    | %46,6          | %53,4      | %54,55   | %45,45 |
| 9. sınıf öğrencileri  | %24,7          | %75,3      | %53,1    | %46,9  |
| 10. sınıf öğrencileri | %42,1          | %57,9      | %49,7    | %50,3  |

Araştırmada öğrenci görüşlerinin alındığı kitaplardan 9. sınıf kimya ders kitabı öğretim programındaki yeni düzenlemeler göz önüne alınarak yapılandırıcı yaklaşıma göre hazırlanmış iken; çalışmanın yürütüldüğü eğitim-öğretim yılında 10. sınıf kimya ders kitabı ise bu yaklaşıma göre hazırlanmamıştır. Kitaplar Talim Terbiye Kurulu (TTK) tarafından onaylanan ve okullarda okutulan kimya ders kitaplarıdır.

#### Verilerin Toplanması ve Analizi

Kimya öğretmenlerinin ders kitaplarından nasıl faydalandıkları ve 9. ve 10. sınıf öğrencilerinin kimya ders kitaplarının içeriği ile ilgili görüşleri ve kitaplardan nasıl faydalandıklarını tespit etmek için öğretmenlere ve öğrencilere, Uzuntiryaki ve Boz'un (2006) çalışmasından yararlanılarak hazırlanan geçerlik ve güvenirliği belirlenmiş, Likert tipi anketler uygulanmıştır. Anketlerin içerik geçerliği, kimya eğitiminde uzman eğitimciler tarafından kontrol edilerek, araştırmanın amacına uygun olduğuna karar verilmiştir. Öğretmenlerin ders kitabından nasıl faydalandıklarını tespit etmek için kullanılan 7 soruluk anket için Cronbach alfa iç tutarlık katsayısı 0,77 olarak hesaplanmıştır. Ayrıca öğretmenlerin ders kitabından faydalanma nedenleri ile ilgili, ankettekilerden farklı, eklemek istedikleri görüşleri varsa belirtbilmeleri için ankette "Diğer (Lütfen belirtiniz)..." şeklinde ek bir maddeye yer verilmiştir.

Öğrencilerin ders kitabından nasıl faydalandıklarını ve ders kitabının içeriği hakkındaki düşüncelerini tespit etmek için kullanılan 15 soruluk anket için Cronbach alfa iç tutarlık katsayısı 0,86 olarak hesaplanmıştır. Öğrencilere uygulanan anketteki ilk 3 madde öğrencilerin ders kitabından nasıl faydalandıklarını, 12 madde ise öğrencilerin ders kitabının içeriği hakkındaki görüşlerini tespit etmeye yöneliktir.

Anketlerdeki maddeler “Çok sık” için 5 puan, “Sıklıkla” için 4 puan, “Bazen” için 3 puan, “Nadiren” için 2 puan ve “Hiç” için 1 puan şeklinde puanlanmıştır. Elde edilen veriler için SPSS15.0 programı kullanılarak betimsel istatistik yapılmıştır. Çalışmada elde edilen bulgular yüzde olarak verilmiştir.

### 3. BULGULAR

Çalışma sonucunda elde edilen verilere göre bulgular;

- Kimya öğretmenlerinin ve 9. ve 10. sınıf öğrencilerinin kimya ders kitaplarından nasıl faydalandıklarına ilişkin bulgular,

- 9. ve 10. sınıf öğrencilerinin kimya ders kitaplarının içeriği hakkındaki görüşlerine ilişkin bulgular,

başlıkları altında gruplandırılmıştır.

#### **Kimya Öğretmenlerinin ve 9. ve 10. Sınıf Öğrencilerin Ders Kitaplarından Nasıl Faydalandıklarına İlişkin Bulgular**

Örneklemdaki 112 kimya öğretmenin kimya ders kitaplarından nasıl faydalandıklarına ilişkin elde edilen verilerin dağılımı Tablo 2’de sunulmuştur.

**Tablo 2. Kimya öğretmenlerinin ders kitaplarından nasıl faydalandıklarına ilişkin bulgular**

| Anket İfadeleri                                                   | Hiç<br>% | Nadiren<br>% | Bazen<br>% | Sıklıkla<br>% | Çok sık<br>% |
|-------------------------------------------------------------------|----------|--------------|------------|---------------|--------------|
| Anlatacağım konu ile ilgili sunumlarımı hazırlarken kullanırım.   | 4,4      | 14,29        | 36,26      | 37,36         | 7,69         |
| Ders planımı hazırlamak için faydalανırım.                        | 3,3      | 14,29        | 17,58      | 46,15         | 18,68        |
| Ders kitaplarını bilgi eksikliklerimi tamamlamak için kullanırım. | 24,72    | 39,33        | 25,84      | 8,99          | 1,12         |
| Ders kitaplarındaki etkinlik ve deneylerden faydalανırım.         | 1,11     | 8,89         | 40         | 36,67         | 13,33        |
| Ders kitaplarındaki sorulardan faydalανırım.                      | 10,11    | 20,22        | 40,45      | 20,22         | 8,99         |
| Kazanımları ders kitabını takip ederek veririm.                   | 3,33     | 16,67        | 21,11      | 47,78         | 11,11        |
| Öğrencilere ödev verirken kullanırım.                             | 5,56     | 11,11        | 38,89      | 31,11         | 13,33        |
| Diğ er (Lütfen belirtiniz).....                                   |          |              |            |               |              |

Tablo 2’deki bulgular incelendiğ inde; öğretmenlerin genellikle ders kitaplarını ders planlarını ve sunumlarını hazırlarken, öğrencilere ödev verirken kullandıkları ancak ders kitabını bilgi eksikliklerini gidermek amacıyla kullanmadıkları belirlenmiştir. Öğretmenlerin kitaplardaki bilgileri yetersiz bulması ve kendilerinde bilgi

eksikliği olmadığını düşünmeleri nedeniyle ders kitabını bu amaçla kullanmadıkları düşünülmektedir. Ayrıca öğretmenlerin ders kitabındaki sorulardan yararlanma oranlarının diğer kullanım amaçlarına oranla daha az olduğu belirlenmiştir. Öğretmenlerin ders kitabındaki soruları yetersiz buldukları ve mevcut üniversiteye giriş sistemindeki sorularla düzey ve tür açılarından uyummadığı için kullanmadıkları düşünülmektedir. Çalışma sonucunda elde edilen bulgulara göre; kimya öğretmenlerinin ders kitabını, en çok kazanımları takip ederken kullandıkları sonucuna ulaşılmıştır. Bu bulgulardan yola çıkılarak; öğretmenlerin aslında öğretim programında yer alan kazanımları ders kitabından takip etmeye çalıştıkları ve ders kitabını öğretim programı gibi kullandıkları söylenebilir. Ayrıca, ankette yer alan “Diğer (Lütfen belirtiniz)...” maddesi hiçbir öğretmen tarafından doldurulmamıştır.

Örneklemdaki 58 okulda öğrenim gören 1165 tane 9. ve 10. sınıf öğrencisinin kimya ders kitaplarından nasıl faydalandıklarına ilişkin bulgular Tablo 3’te sunulmuştur.

**Tablo 3. 9. ve 10. sınıf öğrencilerinin ders kitaplarından nasıl faydalandıklarına ilişkin bulgular**

| Sınıf     | Anket İfadeleri                                                                        | Hiç   | Nadi-ren | Ba-zen |       | Çok sık |
|-----------|----------------------------------------------------------------------------------------|-------|----------|--------|-------|---------|
|           |                                                                                        | %     | %        | %      | %     | %       |
| 9. Sınıf  | Ders kitabını her zaman kullanırım.                                                    | 10,12 | 22,85    | 39,72  | 18,71 | 8,59    |
|           | Sınavlara çalışırken ders kitabını kullanırım.                                         | 24,23 | 22,55    | 28,53  | 15,03 | 9,66    |
|           | Ders kitabı haricinde başka yayınevlerinin hazırladığı kitaplara da ihtiyaç duyuyorum. | 3,68  | 5,37     | 16,72  | 25,15 | 49,08   |
| 10. Sınıf | Ders kitabını her zaman kullanırım.                                                    | 33,33 | 27,88    | 24,37  | 10,72 | 3,70    |
|           | Sınavlara çalışırken ders kitabını kullanırım.                                         | 42,30 | 21,83    | 21,64  | 10,14 | 4,09    |
|           | Ders kitabı haricinde başka yayınevlerinin hazırladığı kitaplara da ihtiyaç duyuyorum  | 1,95  | 2,92     | 6,43   | 27,29 | 61,40   |

Tablo 3’teki 9. ve 10. sınıf öğrencilerinin ders kitabından nasıl faydalandıklarına ilişkin bulgular incelendiğinde; öğrencilerin genellikle ders kitabını kullanmadıkları tespit edilmiştir. Ayrıca öğrencilerin sınavlara hazırlanırken ders kitabından yardım almadıkları ve ders kitabı haricinde başka kaynaklara sıklıkla ihtiyaç duydukları tespit edilmiştir. Bu bulgular; öğrencilerin kimya ders kitabını genellikle kullanmadıklarını göstermektedir. Ayrıca, 9. sınıf öğrencilerinin 10. sınıf öğrencilerine oranla kimya ders kitabını daha çok kullandıkları sonucuna ulaşılmıştır. Bu durumun temel nedeni; yapılandırıcı yaklaşıma göre hazırlanan 9. sınıf ders kitabının öğrencilerin dikkatini daha çok çekmesi ve 10. sınıf öğrencilerinin üniversiteye giriş sınavına hazırlık yapmak amacıyla ders kitabı haricindeki yardımcı kaynaklara yönelmesi olabilir. Tablo 2 ve Tablo 3’teki bulgular birlikte incelendiğinde; kimya öğretmenlerinin kimya ders kitaplarını genellikle kullandıkları; öğrencilerin ise genellikle ders kitabını kullanma-

dıkları görülmektedir.

### 9. ve 10. Sınıf Öğrencilerinin Ders Kitabının İçeriği Hakkındaki Görüşlerine İlişkin Bulgular

Örneklemdaki 58 okulda öğrenim gören 652 tane 9. sınıf öğrencisinin kimya ders kitabının içeriği hakkındaki görüşlerinin dağılımı Tablo 4'te verilmiştir.

**Tablo 4. 9. sınıf öğrencilerinin ders kitabının içeriği hakkındaki görüşlerine ilişkin bulgular**

| Anket İfadeleri                                                                                               | Hiç<br>% | Nadi-<br>ren<br>% | Ba-<br>zen<br>% | sık-<br>lıkla<br>% | Çok<br>sık<br>% |
|---------------------------------------------------------------------------------------------------------------|----------|-------------------|-----------------|--------------------|-----------------|
| Ders kitabında yer alan konular ilgimi çekiyor.                                                               | 19,79    | 24,54             | 34,51           | 13,96              | 7,21            |
| Soyut kavramlar bizim anlayabileceğimiz şekilde modellenerek (top, çubuk gibi modellerle) açıklanmıştır.      | 9,05     | 18,56             | 35,12           | 26,07              | 11,20           |
| Ders kitabındaki konularda yer alan bilgiler seviyeme uygundur.                                               | 7,36     | 10,12             | 21,63           | 35,74              | 25,00           |
| Konu anlatımında yeterli sayıda şekil, resim, tablo, grafik vb. vardır.                                       | 4,29     | 11,81             | 21,01           | 32,21              | 30,67           |
| Kitapta konuya hazırlanabilmem için ön alıştırılmalar vardır.                                                 | 12,27    | 19,48             | 25,46           | 24,54              | 18,25           |
| Konu sonlarındaki sorular yeterlidir.                                                                         | 26,38    | 20,86             | 24,54           | 19,79              | 8,44            |
| Konu sonlarındaki soruların cevapları yeterlidir.                                                             | 25,00    | 25,46             | 24,85           | 16,26              | 8,44            |
| Ders kitabında ilgimi çeken ve merak uyandıran sorular vardır.                                                | 20,09    | 27,61             | 28,22           | 14,11              | 9,97            |
| Ders kitabında araştırma ve inceleme yapmaya yönelik sorular ve ödevler vardır.                               | 7,98     | 16,72             | 27,61           | 28,22              | 19,33           |
| Ders kitabımızda verilen deneylerin madde ve malzemelerini kolaylıkla bulabiliyor ve deneyleri yapabiliyoruz. | 36,96    | 26,38             | 22,39           | 9,82               | 4,45            |
| Kitaptaki okuma parçaları dikkatimi çekiyor.                                                                  | 22,85    | 24,23             | 25,61           | 15,18              | 12,12           |
| Ders kitabından öğrendiğim bilgileri günlük yaşamımda kullanabiliyorum.                                       | 22,85    | 27,76             | 29,29           | 12,73              | 7,36            |

Tablo 4'teki 9. sınıf öğrencilerinin ders kitabının içeriği ile ilgili görüşlerinin dağılımı incelendiğinde; genellikle ders kitabındaki konuların, okuma parçalarının ve soruların öğrencilerin ilgisini çekmediği, öğrencilerin kitaptaki bilgileri günlük yaşamlarında kullanamadıkları ve soruları ve cevaplarını yeterli bulmadıkları belirlenmiştir. Bu bulgular; 9. sınıf öğrencilerinin kimya ders kitabını içerik açısından yetersiz bulduklarını göstermektedir. Ayrıca kitaptaki soyut kavramların model kullanarak açıklanması ve bilgilerin öğrenci seviyelerine uygunluğu açısından ders kitabını yeterli gördükleri tespit edilmiştir.

Örneklemdaki 58 okulda öğrenim gören 513 tane 10. sınıf öğrencisinin kimya ders

kitabının içeriği hakkındaki görüşlerinin dağılımı Tablo 5'te verilmiştir.

**Tablo 5. 10. sınıf öğrencilerinin ders kitabının içeriği hakkındaki görüşlerine ilişkin bulgular**

| Anket İfadeleri                                                                                               | Hiç<br>% | Nadi-<br>ren<br>% | Ba-<br>zen<br>% | sık-<br>lıkla<br>% | Çok<br>sık<br>% |
|---------------------------------------------------------------------------------------------------------------|----------|-------------------|-----------------|--------------------|-----------------|
| Ders kitabında yer alan konular ilgimi çekiyor.                                                               | 37,62    | 22,81             | 27,49           | 7,60               | 4,48            |
| Soyut kavramlar bizim anlayabileceğimiz şekilde modellenerek (top, çubuk gibi modellerle) açıklanmıştır.      | 20,27    | 23,98             | 31,58           | 20,66              | 3,31            |
| Ders kitabındaki konularda yer alan bilgiler seviyeme uygundur.                                               | 17,54    | 12,87             | 21,64           | 30,60              | 17,35           |
| Konu anlatımında yeterli sayıda şekil, resim, tablo, grafik vb. vardır.                                       | 14,42    | 17,35             | 29,24           | 25,93              | 13,06           |
| Kitapta konuya hazırlanabilmem için ön alıştırma-<br>lar vardır.                                              | 21,64    | 23,98             | 23,78           | 19,88              | 10,72           |
| Konu sonlarındaki sorular yeterlidir.                                                                         | 33,92    | 23,39             | 23,39           | 12,67              | 6,43            |
| Konu sonlarındaki soruların cevapları yeterlidir.                                                             | 36,06    | 30,02             | 19,69           | 10,92              | 3,31            |
| Ders kitabında ilgimi çeken ve merak uyandıran sorular vardır.                                                | 34,11    | 30,41             | 24,17           | 7,99               | 3,31            |
| Ders kitabında araştırma ve inceleme yapmaya yönelik sorular ve ödevler vardır.                               | 20,66    | 24,17             | 31,97           | 14,04              | 9,16            |
| Ders kitabımızda verilen deneylerin madde ve malzemelerini kolaylıkla bulabiliyor ve deneyleri yapabiliyoruz. | 44,64    | 25,93             | 19,69           | 8,38               | 1,36            |
| Kitaptaki okuma parçaları dikkatimi çekiyor.                                                                  | 39,57    | 24,37             | 22,61           | 8,58               | 4,87            |
| Ders kitabından öğrendiğim bilgileri günlük yaşamımda kullanabiliyorum.                                       | 37,62    | 29,63             | 22,03           | 8,19               | 2,53            |

Tablo 5'teki 10. sınıf öğrencilerinin ders kitabının içeriği ile ilgili anketteki madde-  
delere verdikleri cevaplar incelendiğinde ise; öğrencilerin büyük bir kısmının kitap-  
taki konuları, okuma parçalarını ve soruları ilgi çekici bulmadıkları, günlük yaşam-  
larında kitaptaki bilgileri kullanamadıkları, soruları ve cevapları yetersiz buldukları  
tespit edilmiştir. Bu bulgular; 10. sınıf öğrencilerinin kimya ders kitabını içerik açı-  
sından yetersiz bulduklarını göstermektedir. Ayrıca kitaptaki soyut kavramların mo-  
del kullanarak açıklanması ve bilgilerin öğrenci seviyelerine uygunluğu açılarından  
9. sınıf öğrencilerine oranla ders kitabını daha yetersiz gördükleri tespit edilmiştir.  
Tablo 3 ve Tablo 5'teki bulgular birlikte incelendiğinde; 10. sınıf öğrencilerinin ders  
kitabını içerik açısından yetersiz buldukları için genellikle kullanmadıkları sonucuna  
ulaşılmaktadır.

9. ve 10. sınıf öğrencilerinin ders kitabının içeriği ile ilgili görüşlerine ilişkin  
Tablo 4 ve Tablo 5'teki bulgular birlikte incelendiğinde; 10. sınıf öğrencilerinin 9.  
sınıf öğrencilerine oranla kimya ders kitabının içeriğini daha yetersiz bulduğu tespit

edilmiştir. 9. sınıf öğrencilerinin 10. sınıf öğrencilerine oranla kimya ders kitabının içeriği hakkında daha olumlu görüşlere sahip olmalarının nedeni; 9. sınıf ders kitabının öğretim programındaki yeni düzenlemeler dikkate alınarak hazırlanmış olması olabilir. Bu nedenle 9. sınıf öğrencilerinin bu ders kitabını daha ilgi çekici bulduğu ve günlük hayatla daha çok ilişkilendirdiği düşünülmektedir. Tablo 3, Tablo 4 ve Tablo 5'teki bulgular birlikte incelendiğinde; 9. sınıf öğrencilerinin 10. sınıf öğrencilerine oranla ders kitabını, içerik açısından daha yeterli buldukları için daha çok kullandıkları sonucuna ulaşılmaktadır.

#### 4. TARTIŞMA VE SONUÇ

Bu çalışmada kimya öğretmenlerinin ve öğrencilerinin kimya ders kitaplarından nasıl faydalandıkları ve 9. ve 10. sınıf öğrencilerinin kimya ders kitaplarının içeriği ile ilgili görüşleri tespit edilmiştir. Çalışmada elde edilen bulgulara göre; kimya öğretmenlerinin genellikle ders kitabından faydalanırken, öğrencilerin ise ders kitabını genellikle kullanmadıkları ve içerik açısından yetersiz buldukları belirlenmiştir.

Çalışmanın sonucunda; 10. sınıf öğrencilerinin 9. sınıf öğrencilerine oranla kimya ders kitabını daha az kullandıkları sonucuna ulaşılmıştır. Bu sonuçlar Koray, Bahadır ve Geçgin (2006)'ın 9. sınıf öğrencilerinin ders kitaplarından sıklıkla yararlandığını tespit ettikleri çalışmayla benzerlik göstermektedir. 9. ve 10. sınıf öğrencilerinin genellikle ders kitabındaki bilgileri günlük yaşamlarında kullanamadığı, kitaptaki konuları ve soruları ilgi çekici bulmadığı belirlenmiştir. Öğrencilerin genellikle kitaptaki soruları yetersiz bulduğu ve sınavlara çalışırken ders kitabını kullanmadıkları sonucuna ulaşılmıştır. Hem 9. sınıf hem de 10. sınıf öğrencilerinin büyük bir çoğunluğunun genellikle ders kitabı dışındaki kaynaklara ihtiyaç duydukları tespit edilmiştir. Bu bulgu Kavaz'ın (2006) öğrencilerin ders kitabı haricinde başka kaynaklara ihtiyaç duyduklarını belirttiği çalışma sonuçlarıyla örtüşmektedir.

Ders kitabının içeriği ile ilgili öğrenci görüşleri incelendiğinde; ders kitabındaki konuların ilgi çekiciliği, kitaptaki bilgilerin öğrenci seviyelerine uygunluğu, merak uyandıran sorular içermesi, kitaptaki bilgilerin günlük hayatta kullanılabilirliği açılarından 9. sınıf öğrencilerinin 10. sınıf öğrencilerine oranla ders kitabının içeriğini daha olumlu buldukları tespit edilmiştir. Bu durumun nedeni 9. Sınıf kimya ders kitabının öğretim programındaki yeni düzenlemeler dikkate alınarak yapılandırıcı yaklaşıma göre hazırlanmış olması dolayısıyla öğrencilere daha çok hitap etmesi olabilir.

Kimya öğretmenlerinin yaklaşık %60'ının kazanımları ders kitabını takip ederek verdikleri belirlenmiştir. Benzer bir şekilde Stern ve Roseman (2004) ve Uzuntiryaki ve Boz (2006) da yaptıkları çalışmalarda öğretmenlerin ders kitaplarını derslerde öğretim programı olarak kullandıkları sonucuna ulaşmışlardır. Bu çalışmanın sonucunda kimya öğretmenlerinin ders kitabını bilgi eksikliklerini gidermek amacıyla genellikle kullanmadıkları sonucuna ulaşılmıştır. Çalışmanın bu bulgusu, Uzuntiryaki ve Boz (2006)'un öğretmen adaylarının ders kitabını bu amaç için oldukça az kullandıklarını

tespit ettikleri çalışmanın sonucuyla örtüşmektedir. Kimya öğretmenlerinin yaklaşık %65'inin ders planı hazırlamak için ders kitabını kullandıkları tespit edilmiştir. Sonuçlar Wellington'un (2001) öğretmenlerin ders kitaplarını ders planları hazırlamak ve anahtar kavramlara ulaşmak için kullandıklarını tespit ettiği çalışmanın sonucuyla örtüşmektedir.

Ders kitapları temel bir kaynak olup hem öğretmenler hem de öğrenciler için bir rehber rolündedir. Öğrencilerde anlamlı öğrenmenin sağlanabilmesi ve arttırılabilmesi için iyi hazırlanmış ve yüksek kalitede ders kitaplarına ihtiyaç duyulmaktadır (Chambliss ve Calfee, 1989; Köseoğlu ve diğerleri, 2003; Stern ve Roseman, 2004). Yapılan araştırmalar ders kitaplarının eğitim-öğretim sürecinin önemli bir parçası olduğunu göstermektedir. Bu nedenle ders kitaplarının hem öğrencilerin hem de öğretmenlerin ihtiyaçlarına ve beklentilerine cevap verecek şekilde düzenlenmesi gerekmektedir (Ogan-Bekiroğlu, 2007). Kitap yazarları ders kitaplarını öğretmen ve öğrencilerin beklentilerini karşılayacak şekilde hazırlamalı ve ders kitaplarının eğitim-öğretimde sahip oldukları potansiyeli dikkate almalıdırlar (Newton ve Newton, 2006).

Bu çalışmanın sonucunda kimya öğretmenlerinin ders kitaplarını; ders planlarını hazırlamak, kazanımları takip etmek ve sunumlarını hazırlamak amacıyla kullandıkları; öğrencilerin ise ders kitaplarını kullanmadıkları ve ders kitabının içeriğini yetersiz buldukları tespit edilmiştir. Bu çalışmanın sonuçlarının öğretmenlerin ve öğrencilerin kitaplar hakkındaki görüşlerinin, nedenleriyle birlikte, araştırıldığı diğer araştırmalara yardımcı olabileceği düşünülmektedir. Eğitim araştırmalarında öğretmenler ve öğrencilerin ders kitapları ilgili görüşlerinin tespit edilmesi, ders kitaplarının öncelikli kullanıcıları olan, öğretmen ve öğrencilerin gözünden kitapların nasıl algılandığını ortaya çıkarması bakımından oldukça önemlidir. Bu nedenle eğitim-öğretim sürecinin farklı aşamalarında ders kitapları ile ilgili öğretmen ve öğrenci görüşlerine başvurulmalı, kitapların öğretmen ve öğrenci beklentilerini ne derecede karşıladığı tespit edilmeli ve kitaplar hazırlanırken bu görüşler de dikkate alınarak düzenlemeler yapılmalıdır.

## 5. KAYNAKLAR

- Abimbola, I. O. and Baba, S. (1996). Misconceptions and alternative conceptions in science textbooks: The role of teachers as filters. *The American Biology Teacher*, 58(1), 14-19.
- Aydın, A. (2010). Kimya I ders kitabının öğretmen görüşlerine göre değerlendirilmesi. *Ahi Evran Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 11(1), 207-224.
- Bak Kibar, Z. (2010). Konu alanı ders kitabı inceleme dersinin uygulamasında kimya öğretmen adaylarının karşılaştıkları güçlüklerin belirlenmesi. *Necatibey Eğitim Fakültesi Elektronik Fen ve Matematik Eğitimi Dergisi*, 4(2), 47-68.
- Chambliss, M. J. and Calfee, R. C. (1989). Designing science textbooks to enhance student understanding. *Educational Psychologist*, 24(3), 307-322.
- Chiappetta, E. L. and Fillman, D. A. (2007). Analysis of five high school textbooks used in the United States for inclusion of the nature of science. *International Journal of Science Education*, 29(15), 1847-1868.

- Çakır, İ. (2009). *İlköğretim 5.sınıf matematik ders kitaplarının öğretmen ve öğrenci görüşleri doğrultusunda değerlendirilmesi*. Yayınlanmamış yüksek lisans tezi. Çukurova Üniversitesi, Adana.
- Digisi, L. L. and Willett, J. B. (1995). What high school biology teachers say about their textbook use: A descriptive study. *Journal of Research in Science Teaching*, 32(2), 123-142.
- Ercan, O. ve Bilen, K. (2012). Kimya dersi 9 ve 10. sınıf ders kitaplarının öğretmen görüşlerine göre değerlendirilmesi. *Milli Eğitim*, 41(196), 168-186.
- Erduran, S. (1996, April). *Analysis of physical science textbooks for conceptual frameworks on acids, bases and neutralization: implications for students' conceptual understanding*. Paper presented at the annual meeting of the American Educational Research Association, New York.
- Fraenkel, J. R. and Wallen, N. E. (2006). *How to design and evaluate research in education*. (Sixth Edition). New York, McGraw-Hill.
- Heyneman, S. P., Farrell, J. P. and Sepulveda-Stuardo, M. A. (1978). *Textbooks and achievement: What we know*. World Bank Staff Working Paper No. 298.
- İnal, N. ve Mentiş Taş, A. (2011). İlköğretim 3. sınıf hayat bilgisi ders kitaplarına ilişkin öğretmen görüşleri. *Selçuk Üniversitesi Ahmet Keleşoğlu Eğitim Fakültesi Dergisi*, 31, 279-295.
- Kavaz, S. (2006). *Analysis of high school physics textbooks*. Yayınlanmamış yüksek lisans tezi. Orta Doğu Teknik Üniversitesi, Ankara.
- Kesidou, S. and Roseman, J. E. (2002). How well do middle school science programs measure up? Findings from project 2061's curriculum review. *Journal of Research in Science Teaching*, 39(6), 522-549.
- Kete, R. ve Acar, N. (2007). Lise biyoloji ders kitapları üzerine öğrenci tutumlarının analizi. *Kastamonu Eğitim Dergisi*, 15(1), 221-230.
- Knetch, P. and Najvarova, V. (2010). How do students rate textbooks? A review of research and ongoing challenges for textbook research and textbook production. *Journal of Educational Media, Memory, and Society*, 2(1), 1-16.
- Kolaç, E. (2003). İlköğretim dördüncü sınıf Türkçe ders kitaplarının öğretmen görüşlerine dayalı olarak değerlendirilmesi. *Uludağ Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 17(1), 105-137.
- Koray, Ö., Bahadır, H. ve Geçgin, F. (2006). Bilimsel süreç becerilerinin 9. sınıf kimya ders kitabı ve kimya müfredatında temsil edilme durumları. *Zonguldak Karaelmas Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi*, 2(4), 147-156.
- Köseoğlu, F., Atasoy, B., Kavak, N., Akkuş, H., Budak, E., Tümay, H., Kadayıfçı, H. ve Taşdelen, U. (2003). *Yapılandırıcı öğrenme ortamı için bir fen ders kitabı nasıl olmalı*. Ankara, Asil Yayın Dağıtım.
- Menke, D. and Davey, B. (1994). Teachers' views of textbooks and text reading instruction: experience matters. *Journal of Reading*, 37(6), 464-470.
- Morgil, F. İ. ve Yılmaz, A. (1999). Lise X. sınıf, kimya II ders kitaplarının öğretmen ve öğrenci görüşleri açısından değerlendirilmesi. *Balıkesir Üniversitesi Fen Bilimleri Enstitüsü Dergisi*, 1(1), 26-41.
- Nakiboğlu, C. (2009). Deneyimli kimya öğretmenlerinin ortaöğretim kimya ders kitaplarını kullanımlarının incelenmesi. *Ahi Evran Üniversitesi Kırşehir Eğitim Fakültesi Dergisi*, 10(1), 91-101.
- Newton, D. P. and Newton, L. D. (2006). Could elementary mathematics textbooks help give attention to reasons in the classroom?. *Educational Studies in Mathematics*, 64, 69-84.

- Ogan-Bekiroglu, F. (2007). To what degree do the currently used physics textbooks meet the expectations?. *Journal of Science Teacher Education*, 18, 599-628.
- Özdemir, A. Ş. ve Pusmaz, A. (2007). İlköğretim ikinci kademe ders kitaplarının çağdaş eğitim ölçütlerine uygunluğunun incelenmesi. *Edu7*, 2(2), 1-14.
- Özsoy, H. (2007). *İlköğretim 4-5. sınıflar ve teknoloji ders kitaplarının öğrenci, öğretmen ve veli görüşleri bağlamında değerlendirilmesi*. Yayınlanmamış yüksek lisans tezi. Zonguldak Karadeniz Üniversitesi, Zonguldak.
- Stern, L. and Roseman, J. E. (2004). Can middle-school science textbooks help students learn important ideas? Findings from project 2061's curriculum evaluation study: Life science. *Journal of Research in Science Teaching*, 41(6), 538-568.
- Uzunıtyaki, E. ve Boz, Y. (2006). Öğretmen adaylarının ders kitabı kullanımıyla ilgili görüşleri. *Hacettepe Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 31, 212-220.
- Ünal, Ç. ve Ilgaz, S. (2005). I. kademe ilköğretim sosyal bilgiler ders kitaplarındaki coğrafya konularının öğrencilerin soru sorma ve eleştiri yapma becerilerine olan katkısı (Erzurum il merkezi örneği). *Atatürk Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, 6(2), 129-139.
- Wellington, J. (2001). School textbooks and reading in science: Looking back and looking forward. *School Science Review*, 82(300), 71-82.
- Yapıcı, M. (2004). İlköğretim 1. kademe ders kitaplarının öğrenci düzeyine uygunluğu. *Uluslararası İnsan Bilimleri Dergisi*, 6(1), 121-130.
- Yılmaz, A., Seçken, N. ve Morgil, İ. (1998). Lise 11. sınıf kimya 3 ders kitaplarının kimya eğitimi-ne uygunluklarının araştırılması. *Hacettepe Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 14, 73-83.

## EXTENDED ABSTRACT

Textbooks play a dominant role in education and mostly are used in schools, for organizing educational environment they are the secret heroes of this environment (Bak Kibar, 2010; Kesidou & Roseman, 2002; Menke & Davey, 1994; Yapıcı, 2004). Textbooks are the easiest way to reach knowledge for both teachers and students (Ogan-Bekiroglu, 2007; Özdemir & Pusmaz, 2007; Stern & Roseman, 2004). They provide the opportunity for teachers to conduct the lessons more systematically, to prepare questions for exams and to give assignments to students. Also textbooks give the opportunity for students to prepare for lessons and exams, to repeat what they learn, to rearrange their knowledge and to develop thinking skills (Çakır, 2009; Digisi & Willett, 1995; Heyneman, Farrell & Sepulveda-Stuardo, 1978; İnal & Mentiş Taş, 2011; Kavaz, 2006; Kete & Acar, 2007; Newton & Newton, 2006; Özdemir & Pusmaz, 2007). Improving the quality of textbooks means that improving the quality of education (Kolaç, 2003). The textbooks that are used at schools are a topic of discussion for a long time by educators (Erduran, 1996). To determine the views of teachers and students about textbooks is very important for the quality and usability evaluation of the textbooks (Çakır, 2009; İnal & Mentiş Taş, 2011). The purpose of this study is to introduce students' and teachers' views about how they benefit from 9th and 10th grade chemistry textbooks that belong to the semesters 2009-2010 and students' views about the content of chemistry textbooks which are accepted by The Ministry of National Education.

This study, as the teachers' and students' views are taken, is a partial survey research. In this

partial survey research, knowledge is gathered from a representative sample that is taken from a population, boundaries of which are determined. Even if the gathering of the all of the desired data requires more than one day, several weeks or more than that, knowledge is gathered only in one aspect of time (Fraenkel & Wallen, 2006).

The target population of this study was composed of the chemistry teachers and students in secondary schools in Ankara and the accessible population of this study was composed of the chemistry teachers and students in 111 secondary schools in the 8 districts of Ankara. The sample of this study was composed of 90 chemistry teachers who worked in 58 secondary schools in the 8 district of Ankara and 1165 9th and 10th grade students who were the students of these schools. 652 of the students were 9th grade and 513 of them were 10th grade students. To introduce students' and teachers' views about 9th and 10th grade chemistry textbooks Likert type questionnaires were applied to chemistry teachers and students. The coefficient alpha for the questionnaire which was used to introduce teachers' views was 0.77. The coefficient alpha for the questionnaire which was used to introduce students' views was 0.86.

As a result of this study, it was found that 47.78% of chemistry teachers very often and 11.11% of them always used textbooks to pursue the objectives in the curriculum. 46.15% of the teachers stated that they very often prepared the lesson plans by the help of textbook. 39.33% of chemistry teachers stated that they rarely used textbooks to resolve their lack of knowledge. Also it was found that 24.72% of them never used textbooks to resolve their lack of knowledge, 40% of them sometimes used the activities and experiments in the textbook, 40.45% of them sometimes used the questions in the textbook and 38.89% of them sometimes used the textbook to give the assignments to the students.

According to results, 49.08% of 9th and 61.4% of 10th grade students stated that they always needed another books as well as textbooks. In this study, it was found that 9th grade students used chemistry textbook more than 10th grade students. Also it was found that 22.85% of 9th and 37.62% of 10th grade students never used the knowledge in the textbook in their daily lives. 28.22% of 9th grade students stated that they sometimes found the questions in their textbook interesting, but 34.11% of 10th grade students stated that they never found the questions interesting. 28.53% of 9th grade students stated that they sometimes used textbook to prepare for exams. On the other hand, %42.30% of 10th grade students stated that they never used textbook to prepare for exams. 28.68% of 9th grade students stated that their teacher sometimes recommended them the use of textbook and 28.27% of 10th grade students stated that their teacher never recommended them the use of textbook.

In this study, the teachers' and students' views about how they benefit from chemistry textbooks and students' views about the content of chemistry textbooks were examined. This study is expected to be helpful for researchers to investigate the reasons of teachers' and students' views about textbooks. According to the results of this study, it is found that chemistry teachers usually use chemistry textbooks to pursue the objectives in the curriculum and prepare the lesson plans. When examining the views of students, it is concluded that 9th and 10th grade students do not usually use the chemistry textbook and they find the content of textbook insufficient. Recent studies show that textbooks are an important part of education process. Therefore, textbooks should be regulated to meet the needs and expectations of both teachers and students (Ogan-Bekiroglu, 2007). It is believed that this research would contribute to find the deficiencies in the textbooks in terms of the teachers and students who are the users of the textbooks and it is recommended to do the changes related to these deficiencies.